

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 39/25
Møtedato: 20.05.2025
Journalnummer: 2025/60

Etablering av COAST Law Center

Bakgrunn

Etablering av et nytt forskningssenter for klima-, energi- og bærekraftsrett – COAST (Law Center – ble lagt fram for Fakultetsstyret 10. desember 2024 ([sak 91/24](#)) etter anbefaling fra møte i Forskningsutvalget 19. november 2024 ([sak 60/24](#)). Fakultetsstyret anerkjente senterideen og behovet, men ba om en konkretisering av premisser og rammeverk for opprettelsen, med særlig vekt på arbeidsdeling mellom senteret og fakultetet ([protokoll 10. desember 2024](#)). Navnevalget henspiller på det engelske ordet for kyst.

Fagmiljøet innen klima-, energi- og miljørett er i dag er organisert som en forskergruppe. De, har over tid bygget seg opp til å bli et solid forskningsfellesskap med et bredt tverrfaglig samarbeid og internasjonalt nettverk. Fagmiljøet har de siste årene hatt en markant økning i rekrutteringsstillinger grunnet en voksende eksternfinansiert prosjektportefølje. Fagmiljøet har høy aktivitet – prosjekter, seminarer og konferanser, publikasjoner, søknadsinitiativ, gjesteforskere og rekrutteringsstillinger – som overgår det som forventes og kan administreres av en forskergruppestruktur. Forslaget fra fagmiljøet er at forskergruppen organiseres som et senter.

En senterorganisering med ansvar for faglig strategisk utvikling, den eksternfinansierte virksomheten og personalansvar for midlertidig ansatte, vil være en reell avlastning for fakultetets faglige ledelse. Klima-, energi- og bærekraftrett er dessuten et område med stort samfunnsmessig forskningsbehov, og et senter vil styrke og synliggjøre fakultetet som en attraktiv forskningsinstitusjon og øke de eksternfinansierte inntektene.

Videre følger en utredning av grunnlaget og rammene for oppretting av et nytt senter ved fakultetet. Vedlagt saken er notat utarbeidet av fagmiljøet som ble lagt fram for fakultetsstyret 10. desember 2024.

Grunnlaget for å opprette COAST Law Center

Fakultetet har per i dag 16 forskergrupper og to sentre i sin forskningsstruktur. Bergen Center for Competition Law and Economics (BECCLE) og The Centre on the Europeanization of Norwegian Law (CENTENOL) ble etablert i henholdsvis 2011 og 2023.

BECCLE er et formalisert samarbeid mellom Norges Handelshøyskole og Universitetet i Bergen for juss og økonomi innen konkurranserettslige og –politiske spørsmål. Senteret finansieres av NHH og UiB. Det juridiske fakultetet er medfinansiyør sammen med Institutt for samfunnsøkonomi og NHH. CENTENOL har finansiering fra Norges forskningsråd og der

senterstruktur var en forutsetning ved utlysning av midlene. Senterets levetid er i utgangpunktet definert utfra støtteperioden som avsluttes i 2028, men fagmiljøet og fakultetet arbeider med alternativer for å forlenge senteret.

BECCLE er et resultat av et tverrfaglig initiativ der fakultetet har fått en sentral rolle, mens CENTENOL er et resultat av ekstern finansiering som fakultetet forvalter. Siden CENTENOL "eies" og koordineres av fakultetet har senteret en mer formalisert rolle enn BECCLE i fakultetsstrukturen med blant annet personalansvar for de midlertidig ansatte og en egen administrativ koordinator. Begge sentrene er tilknyttet forskergruppen for europarett (BERG).

Til forskjell fra CENTENOL og BECCLE vil COAST Law Center erstatte forskergruppen for klima-, energi- og miljørett som er den nåværende strukturen for fagmiljøet. Forskergruppelederen, Ignacio Herrera Anchustegui, vil overta senterlederrollen i første periode for å sikre en god overgang. Senteret vil ha en kjernegruppe på seks fast vitenskapelig ansatte, én professor II, én emeritus og seks midlertidig ansatte tilknyttet prosjekter og/eller med veileder i fagmiljøet. Senteret skal samtidig fortsette å ha en forskergruppefunksjon for alle som ønsker å være "løst" tilknyttet fagmiljøet. Senterets aktiviteter skal være åpne for alle.

Videre er grunnlaget for etablering av COAST Law Center knyttet til den strategiske satsingen til fakultetet og UiB, i tillegg til faglige, strukturelle og økonomisk behov i fagmiljøet og ved fakultetet:

- *Strategisk satsing:* [Strategien til fakultetet](#) peker på at Klima- og energirett i særlig grad svarer på sentrale og komplekse samfunnsutfordringer, og har som mål at det faglige tyngdepunktet skal realiseres som et senter innen 2030. I [handlingsplanen for forskning 2024-2025](#) er målet konkretisert med at "grunnlaget for utviklingen av senteret skal sikres innen utgangen 2025". Fakultets satsing på fagområdet inngår i UiB sine satsingsområder Klima og energiomstilling og Hav. Fagmiljøet og fakultetet har gode samarbeidsrelasjoner til ledelsen av og fagmiljøene tilknyttet UiBs satsinger ved NT-fakultet.
- *Faglig retning:* Tematisk vil senteret bygge på forskningsaktiviteten i forskergruppen og satse på både privat- og offentligrettslig forskning med fokus på hav, marint miljø og maritim relatert virksomhet. Et marint og maritimt fokus fungerer som et 'møtepunkt' for forskerne i fagmiljøet og passer godt til UiBs satsingsområder og internasjonale posisjon. Tematisk åpner senteret for deltakelse på tvers av rettsområder og tverrfaglig samarbeid. Aktiviteten i senteret vil i oppstartsfasen organiseres i tre tematiske pilarer som foreslått av medlemmene i forskergruppen: i) Kompleks infrastruktur i klima- og energiomstilling; ii) Hav-kyst interaksjoner i miljøressursforvaltning; og iii) Juridisk innovasjon og rettskomparative perspektiver. Organisering i pilarer i den første perioden skal synliggjøre og utvikle senterets spisskompetanse i etableringsfasen. Det er samtidig viktig å påpeke at de tematiske pilarene er fleksible og vil endre seg i takt med prosjektporteføljen.

Strukturelle behov: Større synlighet og tyngde for et fagmiljø med høy aktivitet og potensial for økt ekstern finansiering og vekst krever langsiktig arbeid med faglig innretning og fellesskap og posisjonering nasjonalt og internasjonalt. Det samme gjelder vedlikehold og videreutvikling av tverrfaglige samarbeid: Særlig trekkes samarbeidet mellom fagmiljøet og naturvitenskapelige og tekniske fag som et konkurransefortrinn for UiB i søknader om midler fra Forskningsrådets SFI- (Sentre for forskningsdrevet innovasjon) og FME (Forskningscentre for miljøvennlig energi) og EUs pilar II. Videre rommer fagmiljøet mange rekrutteringsstillinger knyttet til de

eksternfinansierte prosjektene, noe som krever gode internasjonale rekrutteringsprosesser og en god struktur for yngre forskeres fag-, nettverks- og karriereutvikling. Dette er faglige og strukturelle behov som passer bedre inn i rammen av et senter enn i en forskergruppe som er løse organisert og uten tydelig organisatorisk ansvar.

- *Økonomisk behov:* Fakultetet er inne i en krevende økonomisk situasjon, og behovet for eksternfinansiering for å sikre rekrutteringsstillinger og midler til langsiktig oppbygging av forskningsmiljø og forskere er økende. Fagmiljøet søker aktivt eksterne midler (gjennomsnittlig 4 prosjekt i året, med minst ett tilslag), og har opparbeidet seg en omfattende portefølje med 40 MNOK i omløp (se vedlagt senternotat). Hittil i 2025 har fagmiljøet søkt midler pålydende 24 MNOK (Forskningsrådet) og skal søke ytterligere 20 MNOK (Nordenergi og Forskningsrådet) før årsskiftet. Organisering i et senter vil øke synligheten til fagmiljøet ved UiB, nasjonalt og internasjonalt og bidra til å styrke forskningsfellesskapet. Synlighet og et internasjonalt forankret forskningsfellesskap er viktige elementer for ytterligere økning i eksternfinansierte prosjekter og internasjonalt samarbeid.

Institusjonelle rammer for COAST Law Center

Senteret vil være det første ved fakultetet som i stor grad etableres på fakultetets premisser. Rammene for COAST er utarbeidet for å skape en bærekraftig modell for fagmiljøer som vil utvide forskningskapasitet ved hjelp av eksterne forskningsmidler ved et fakultet som ikke har institutter og dermed heller ikke har etablerte strukturer for mellomledere

Følgende overordnede rammer legges til grunn for etablering av COAST Law Center

Senterstruktur

- Senterledelsens ansvar: Senterleder/ledelse har en koordinerende og faglig strategisk rolle for å videreutvikle og skape synergier i et forskningsmiljø med stor prosjektporfejlje, høy aktivitet og er av særlig relevans for fakultetets og UiBs satsinger. Senterledelsen skal overta ansvaret fra fakultetets faglige ledelse for rekrutteringsprosesser og personaloppfølging av midlertidig ansatte, samt tilrettelegging for karriereutvikling. Senterledelsen vil også ha fullt ansvar for aktivitet knyttet til eksternfinansiering (inkludert inn- og utfasing av ansatte) og for å videreutvikle en god og støttende publiseringskultur.
- Senterledelse vs. prosjektledelse: Fagmiljøet har allerede mange prosjekter og vil få flere. COAST skal være en faglig og organisatorisk paraply for de selvstendige prosjektene. Senterlederens ansvar er å skape synergier mellom prosjektene og planlegge for videre søknadsaktivitet på tvers av prosjekter og initiativ.
- Rekruttering og tidlig karriere: Senteret skal vektlegge karriereutvikling av forskere i rekrutteringsstillinger gjennom gode fagfellesskap, støtte og prosjekt- og ledererfaring.
- Samlokalisering: Det legges ikke opp til streng samlokalisering, men anses som positivt om ph.d.- og post doktor-kandidater kan sitte samlet i JUSII, 4 etasje sammen med senterleder og flere av kjernemedlemmene, og at det frigjøres gjesteforskerkontor ved behov. Ellers vil senteret benytte fakultetets kontorlokaler og ressurser. Senteret vil jobbe for god integrering på fakultetet både faglig og fysisk.

Finansiering

- Fagmiljøet har søkt om forskergruppe 5 status og midlene tildelt forskergruppen vil overføres til senteret ved etablering. Utenom disse driftsmidlene vil senteret basere sitt virke utelukkende på eksterne midler. Dette betyr også at frikjøp ut over

Langsiktig faglig plan

- Faglig plan: Senteret skal ha en tydelig tematisk innretning og langsiktig faglig plan . COAST vil fokusere forskningen på klima-, energi- og bærekraftsrett inn mot hav, marint miljø og maritim relatert virksomhet. Her vil norske farvann stå i fokus, som norskekysten og Nordsjøen, men også internasjonale farvann og komparative analyser med andre land. Faglig innretning er utarbeidet av fagmiljøet og bygger på aktiviteten og interessen i forskergruppen.
- Nettverk: Senteret skal ha et rådgivende organ med representanter fra det internasjonale nettverket og interessenter fra næringslivet, relevante departement og forvaltningen. Det rådgivende organet skal bidra til å sikre høy kvalitet og relevans i forskningsaktivitetene og formidlingen, bistå som bedømmere i rekrutteringsprosesser og komme med innspill til organisering for en god og utviklende forskningskultur.

Evaluerings

- Senteret vil ha en oppstartsfase på 3 år. I 2028 vil fakultetet gjennomføre en intern evaluering, for justering og videreutvikling av senteret, og Fakultetsstyret vil avgjøre om det er grunnlag for videreføring.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Etableringen av COAST Law Center er et viktig strategisk grep for å legge til rette for videre utvikling av et sterkt fagmiljø ved fakultetet som har et betydelig potensial for vekst i årene som kommer. Det legges opp til en evaluering etter 3 år. Dekan og fakultetsdirektør vil understreke at en videre eksistens må bygge på at fagmiljøet utløser noe av det potensialet som begrunner denne etableringen.

Vi mener at den innretningen dette senteret gis kan være en modell for strategisk utvikling av sterke fagmiljøer ved fakultetet i fremtiden, samtidig som vi erkjenner at fremtidige etableringer også må sees i lys av de erfaringene vi gjør oss med dette senteret og at det også vil være behov for å gjøre tilpasninger av modellen underveis.

Mot denne bakgrunn fremsettes følgende **forslag til vedtak**:

1. Fakultetsstyret vedtar etablering av COAST Law Center med de forslag til justeringer som kom frem i møtet.
2. Professor Ignacio Herrera Anchustegui blir senterleder i en oppstartsfase på 3 år, fra mai 2025-mai 2028.
3. Senteret evalueres internt etter 3 år, og Fakultetsstyret får fremlagt rapport, budsjett og plan for videre drift og ledelse.
4. Senteretablering skjer på vilkår om at merkostnader til aktivitet og stillinger dekkes av eksterne midler og at personalansvaret for midlertidige stillinger knyttet til senteret legges til senterleder.
5. Rammene for senteret som er fremlagt i saken er utarbeidet med sikte på å utvikle en modell for strategisk utvikling av sterke fagmiljøer ved fakultetet i fremtiden.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg:

Notat fra fagmiljøet om etablering av COAST Law Center: bakgrunn, faglig innretning og struktur (lagt fram for Fakultetsstyret 10.12.2024)

09.05.2025

INMU

Etablering av et forskningssenter for klima-, energi- og bærekraftsrett ved Det juridiske fakultet: **COAST Law Center**

Innledning

Fakultetets strategi 2023-2030 *Rettsvitenskap i front* lanserer tre faglige tyngdepunkt: Klima- og energirett, Rettsstat og internasjonalt rettssamarbeid og Rammevilkår for næringsverksemd og nyskaping. Strategien peker på at Klima- og energirett i særlig grad svarer på sentrale og komplekse samfunnsutfordringer, og målet er at det faglige tyngdepunktet skal realiseres som et senter innen 2030. I handlingsplanen for forskning 2024-2025 er målet konkretisert med at *grunnlaget for utviklingen av senteret skal sikres innen utgangen 2025*.

Senteret vil erstatte forskergruppen for klima-, energi- og miljørett og forskergruppens medlemmer blir tilknyttet senteret. Tematisk vil senteret bygge på forskningsaktiviteten i forskergruppen og med både privat- og offentligrettslige forskning med tyngdepunkter innen hav, marint miljø og maritim relatert virksomhet. Senteret foreslås med oppstart i mai 2025.

Struktur og innhold som beskrevet i notatet er tenkt for de første tre årene. Våren 2028 gjennomføres en intern evaluering for justering og videreutvikling av senteret, og Fakultetsstyret vil avgjøre om det er grunnlag for videreføring av senteret.

Bakgrunn

Etterspørselen etter rettsvitenskapelig bidrag i tverrfaglige forskningsprosjekter og tverrsektorielle samarbeid innen klima, energi og bærekraft har økt betraktelig de siste årene. Behovet for å styrke og videreutvikle forskningsmiljøet innen dette feltet har økt parallelt. Store omveltninger knyttet til blant annet klimautfordringen, naturkrisen, energikilder, teknologisk utvikling og næringslivets rolle for bærekraftig utvikling, utløser komplekse omstillingsprosesser der kunnskap om og utvikling av styringssystem og rettstrukturer står sentralt.

UiBs strategiske satsinger på hav, og klima og energiomstilling har lagt til rette for tverrfaglige synergier mellom blant annet samfunnsøkonomi, samfunnsgeografi, sammenlignende politikk, geofysikk, kjemi, biologi og rettsvitenskap. Dette samarbeidet på tvers av radikalt ulike fagområder har fått utvikle seg over tid, og rettsvitenskapens bidrag har blitt et konkurransefortrinn for UiB i søknader om eksterne midler og i å etablere kunnskapssamarbeid med næringslivet og offentlig sektor.

Det rettsvitenskapelige fagmiljøet innen dette feltet er i dag organisert i forskergruppen for klima-, energi- og miljørett. Forskningsområdene spenner vidt og inkluderer blant annet forvaltningsrett med fokus på miljørett og arealplanlegging, energirett med vekt på bærekraftig ressursbruk, karbonlagring og maritim planlegging, privatrett særlig i form av kontraktsrett med vekt på bærekraft og selskapsrett, energimarkeder og næringslivets omstillingsevne i det grønne skiftet og marin- og havrett med vekt på fiskeri, fartøy, sirkulær økonomi, avvikling og resirkulering.

Forskergruppen har siden 2020 hatt høy søknadsaktivitet og fått tilslag både på prosjekter som fakultetet koordinerer og på prosjekter der fakultetet går inn som partner. Felles for alle prosjektene er at de er tverrfaglige og oftest også tverrsektorielle.

HyValue – Norwegian Center for Hydrogen Research

- Finansør: Norges forskningsråd
- Kategori: Senter for miljøvennlig energi (FME)
- Eksternfinansiering: 10 233 000
- Periode: 2022-2030
- Koordinator: NORCE
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui, Sigrid Eskeland Schütz, Berte-Elen Reinertsen Konow, Torhild Elin Nordtveit (postdoktor fom 2023), NN (postdoktor fom 2025) og Rudiger Tscherning (prof II fom 2024)

Impact Wind Sør-Vest

- Finansør: Norges forskningsråd
- Kategori: Kompetanse og samarbeidsprosjekt (KSP)
- Eksternfinansiering: 2 600 000
- Periode: 2022- 2026
- Koordinator: NORCE
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui, Sigrid Eskeland Schütz, Berte-Elen reinertsen Konow, Siv Elén Vedvik (postdoktor fom 2023)

Designing a refined legal framework for offshore wind in the North Sea (DeWindSea)

- Finansør: Akademiaavtalen
- Eksternfinansiering: 5 000 000
- Periode: 2020- 2024
- Koordinator: UiB JUSS
- Involverte: Sigrid Eskeland Schütz, Eirik Finserås (ph.d. 2021-2024)

GovWind

- Finansør: UiB
- Eksternfinansiering: 6 500 000
- Periode: 2020- 2026
- Koordinator: UiB JUSS
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui

Avvikling og sirkularitet, samarbeidsprosjekt med Offshore Norge

- Finansør: Offshore Norge
- Eksternfinansiering: 700 000
- Periode: 2023-2025
- Koordinator: UiB JUSS
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui, Berte-Elen Reinertsen Konow, Torhild Elin Nordtveit

SEAS Cofund

- Finansør: EU MSCA
- Eksternfinansiering: 3 000 000
- Periode: 2023-2027
- Koordinator: UiB MN
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui, Sigrid Eskeland Schütz, Leila Neimane (postdoktor fra 2023), Monica Pons Hernandez (postdoktor fra 2025).

The North Sea Carbon Basin: Governance for transporting, storing and building CCS infrastructure in the Climate Transition (NorthCarb)

- Finansør: Akademiaavtalen
- Eksternfinansiering: 5 000 000
- Periode: 2025- 2028
- Koordinator: UiB JUSS
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui, Knut Høivik, postdoktor og ph.d. (begge fom 2025) og professor II (fom 2025).

Europe's evolving market design towards 2040: Electricity Market Reform and decision-making during its implementation (EVOLVE)

- Finansør: Norges Forskningsråd
- Eksternfinansiering: 700 000
- Periode: 2025-2028
- Koordinator: CICERO
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui, Malgorzata Cyndecka

Actionable budgets for sustainable climate and nature governance (ECOBUDGETS)

- Finansør: Norges Forskningsråd
- Eksternfinansiering: 270 000
- Periode: 2025-2028
- Koordinator: CET, UiB
- Involverte: Ingunn Elise Myklebust

Såkorntmidler klima og energi

- Finansør: UiB
- Eksternfinansiering: 100 000
- Periode: 2024-2026
- Koordinator: UiB JUSS
- Involverte: Forskergruppen

Wicked Waters: Strengthening a Leading Research Environment for Wicked Problems in Green and Sustainable Maritime Governance in the Nordics

- Finansør: Norges Forskningsråd
- Eksternfinansiering: 1 299 000
- Periode: 2022-2027
- Koordinator: UiB JUSS
- Involverte: Forskergruppen

De grønne stillingene

- Finansør: UiB
- Eksternfinansiering: fast
førsteamanuensis/professorstilling
- Periode: 2023- xx
- Koordinator: UiB Juss
- Involverte: Ignacio Herrera Anchustegui

Forskergruppen har gjennom prosjektene HyValue, ImpactWind, COFUND Seas og NorthCarb på det nåværende tidspunkt finansiering til seks postdoktorstillinger i perioden 2023-2028. Av pågående søknadsprosesser har fagmiljøet partnerrolle i tre søknader til sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), to koordinert av NORCE og en av NTNU. Tematikkene i søknadene er gjenbruk i offshore installasjoner til havs, havobservasjon og overvåking, og bærekraftig bruk av kjernekratteknologi i maritim transport. I tillegg inngår fagmiljøet i en Doctoral Network-søknad til EU/MSCA om forvaltning av ressurser til havs.¹

Fagmiljøet bidrar også aktivt til sentre ved andre fakultet som Bergen Offshore Wind Center (BOW), Center for Climate and Energy Transformation (CET) og the Center for Sustainable Area Management (CeSAM).

Høy prosjekt-, nettverks og tverrfaglig og tverrsektoriell aktivitet har vært styrkende for fagmiljøet og utvidet det nasjonale og internasjonale nettverket. Fagmiljøet blir også trukket inn i utredninger som del av sentrale lov- og forskrifts- og politikkutviklingsprosesser. Erfaringen fra å delta i tverrfaglige prosjekter og tverrsektorielt utviklingsarbeid er at det er behov for å styrke den rettsvitenskapelige kunnskapsfronten for å bidra enda bedre til kunnskapsberedskapen innen miljø, klima og energiomstilling.

Under er en oversikt over prosjektmidler knyttet til forskningsmiljøet for perioden 2022 – 2030. Summen på nærmere 46 MNK inkluderer fakultetets egeninnsats i de ulike prosjektene. De grønne stillingene og såkorntmidlene er ikke tatt med i oversikten. Hovedvekten av midlene er fra Norges forskningsråd.

¹ I tillegg til de innvilgede prosjektene og pågående søknadsprosessene, har fagmiljøet i 2023 og 2024 bidratt til to søknader om forskningssentre for miljøvennlig energi (FME), en koordinert av NORCE og en av NINA, en søknad om kompetanse- og samarbeidsprosjekt (KSP) koordinert av NORCE og to VISTA-søknader, begge koordinert av UiB. Disse ble ikke innvilget.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
HyValue – Norwegian Center for Hydrogen Research	44	638	650	724	1978	2770	1888	1484	77	10 253
HyValue – EGEN		66	643	1192	674	1159	937	855	418	5 944
Impact Wind Sør-Vest	4	762	831	840	115	47				2 599
Impact Wind EGEN	4	601	754	770	74	62	7			2 272
DeWindSea	1 069	1 238	1 238							3 545
Offshore Norge		350	350							700
Offshore Norge EGEN		20	326							346
SEAS Cofund		600	600	1 300	250	250				3 000
SEAS Cofund EGEN		600	600	1 300	250	250				3 000
NorthCarb				1 135	1 251	1 288	1 326			5 000
NorthCarb EGEN				1 546	1 701	1 751	1 804			6 801
EVOLVE					295	196	105			596
ECOBUDGETS				110	110	120				340
Wicked Waters	56	374	284	347	238					1 299
Wicked Waters EGEN			28	30	32	34				124
Såkorntmidler klima og energi			33	33	33					99
	1 177	5 249	6 337	9 327	7 001	7 927	6 067	2 339	495	45 918

Tematisk innretning og profil

Den tematiske innretningen skal bidra til å profilere fagmiljøet nasjonalt og internasjonalt, tiltrekke samarbeidspartnere og sementere fakultetets rykte som et ledende miljø i Nord-Europa. Det skal tjene som en plattform for å sikre ekstern finansiering, og gi midlertidig ansatte forskningsledererfaring, et internasjonalt nettverk og et attraktivt arbeidsmiljø.

Senteret skal romme bredden av forskningsinteresser og forskningsinitiativ på tvers av offentlig og privat rett innen klima-, energi- og bærekraftsrett og vil ha et særlig forskningsfokus på hav, marint miljø og maritim relatert virksomhet. Avhengig av forskningsspørsmål og innretning, vil norske farvann stå i fokus, som norskekysten og Nordsjøen, men også internasjonale farvann og komparative analyser med andre land. Et marint og maritimt fokus fungerer som et 'møtepunkt' for forskerne i fagmiljøet og passer godt til UiBs satsingsområder og internasjonale posisjon. I tillegg reflekterer det byens historie og universitetets kobling til regionen.

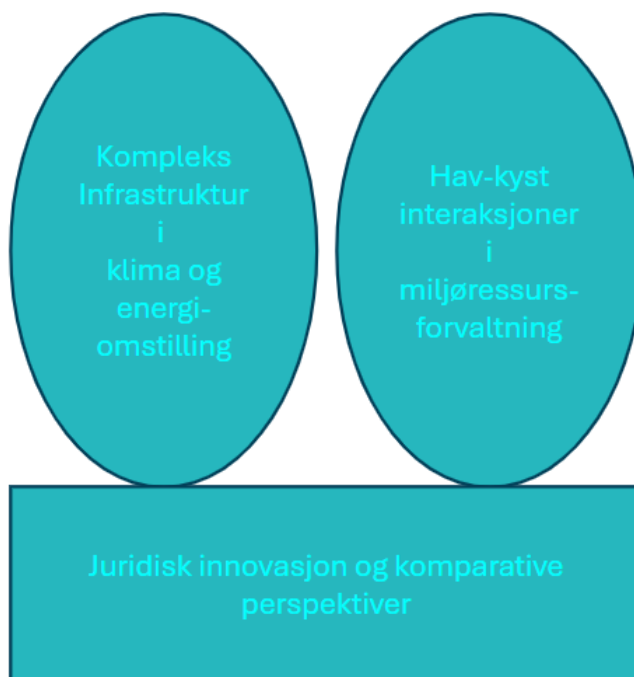
Fakultetet har allerede en nasjonal og internasjonal forskningsprofil innen marinrelatert klima-, energi- og bærekraftsforskning. Dette er et felt som knytter seg til overgangen som samfunnet gjennomgår når det gjelder utnyttelse av areal og naturressurser og den trusselen denne aktiviteten utgjør for naturmangfoldet og klimastabilitet. Samfunnet og beslutningstakere søker etter regulatoriske alternativer og løsninger for å fremme utviklingen av bærekraftige, sirkulære og mer inkluderende løsninger for både akvakulturnæringen og utvinning og utnyttelse av energi. Havbruksforvaltningen står overfor behov for store omstillinger for å møte behov for økt produksjon av fisk på måter som ikke skader villfisk og natur, samtidig som det marine miljøet er en sentral arena for å utvikle verktøy for å dempe og tilpasse seg klimaendringene. Utnyttelsen av naturressurser og byggingen av infrastruktur er kompleks, og reiser behov for flere verktøy også for planlegging og samspill mellom nye former for aktivitet.

Klima- energi- og og bærekraftsrettsfeltet har overvekt av forskere og praktikere som jobber med offentligrettslige spørsmål. Men store omveltninger i energikilder og klimautfordringer, og

næringslivets rolle for bærekraftig utvikling, gjør at man må legge større vekt på samhandling med markedsstrukturene og de privatrettslige aspektene i systemtenkningen. Senteret vil derfor ha en særlig interesse i å også bygge ut den privatrettslige komponenten, for på denne måten å bidra til å styrke privatrettslig forskning og koblingen mellom offentlig og privatrett ved fakultet.

Den tematiske innretningen organiseres i tre pilarer, og skal bygge på eksisterende aktivitet i forskergruppen. Pilarene forslås på bakgrunn av interne diskusjoner, vurdering av eksisterende portefølje, ekspertisen blant tilknyttede medlemmer, sammenligninger med andre sentre og det forventede potensialet for vekst og utvikling av forskningsmiljøet.

Kompleks infrastruktur i klima og energiomstilling: Pilaren vektlegger forskning på samspillet mellom infrastrukturutvikling, fornybare energiprosjekter, energiproduksjon, klimatilpasning og utvikling av klimatiltak, og samspillet mellom teknologier. Hvordan konsesjonssystemene legger til rette for godkjenning og utbygging av infrastruktur og energiproduksjon, samt de offentlige og private finansieringsformene, og hvordan kontrakter mellom private aktører gjør det mulig å finansiere/dele risikoen knyttet til store prosjekter vil være sentrale spørsmål i pilaren. Krav til ansvarlig næringsliv inngår i dette. Temaer som regel og konsesjonssystemer for energiproduksjon (inkludert transport), kompetansedeling mellom myndigheter og samhandling med ikke-offentlige organer (multi-level-governance), sektor- og kraftintegrasjon, konsesjons- og entrepriserett, samt ekspropriasjon og grensene for statsmakt vil stå sentralt. Faglig ansvar: Rudiger Tscherning Ignacio og Herrera Anchustegui.

Hav-kyst interaksjoner i miljøressursforvaltning: Pilaren vil identifisere, forstå og bidra i utviklingen av juridiske rammeverk som regulerer hav-kyst interaksjonen. En forutsetning for tillitsbasert styring og offentlig aksept for politiske tiltak i en tid med hurtig omstilling er gjennomsliktighet i beslutningsprosessene, åpen og fagoverskridende vitenskap og gode juridiske og etiske rammeverk. Utbygging av infrastruktur og økt næringsaktivitet til havs påvirker kysten, og hav-kyst interaksjonen er preget av motstridende interesser knyttet til miljøforvaltning og konkurranse om areal og ressurser. Ulike regelverk for hav, kystområder og land, med ulik kompetansedeling mellom sektormyndigheter og myndighetsnivå, kan gi utfordringer for helhetlig styring og

planlegging. Det må også tas hensyn til spesifikke regler knyttet til miljøvern av kystnære arter. Videre øker behovet for en «social-license-to-operate» i de fleste sektorer og sosio-juridisk

forskning som tar hensyn til preferansene og perspektivene til mennesker som bor nær kysten og påvirkes av utviklingen vil være aktuell å utforske tverrfaglig i denne pilaren. Faglig ansvar: Siv Elén Årskog Vedvik og Ingunn Myklebust.

Juridisk innovasjon og rettskomparative perspektiver: Pilaren har som mål å videreutvikle det teoretiske og metodologiske grunnlaget innen klima-, energi- og bærekraftsrett. Overgangen til grønne og digitale økonomier, samt fremveksten av den blå økonomien, utfordrer eksisterende reguleringsparadigmer, som ble utviklet i en kontekst av en mer vertikal maktfordeling i samfunnet og med nasjonalt definerte områder for rettsanvendelse og selskapsaktivitet. Varer og tjenester ble tradisjonelt distribuert lineært, mens det nå er behov for kunnskapsutvikling om sirkulære løsninger. Et hovedfokus i pilaren vil være å identifisere utfordringer og derfra utvikle rettsteoretiske, rettskomparative og regulatoriske tilnærminger kan bidra til løsningsbildet. Faglig ansvar: Torhild Elin Nordtveit og Sören Koch.

Organisering i tematiske pilarer er først og fremst for å synliggjøre senterets spisskompetanse i etableringsfasen og for å sikre det nødvendige engasjementet for videre nettverksbygging, posisjonering og søknadsaktivitet. Det er samtidig viktig å påpeke at de tematiske pilarene er fleksible og vil endre seg i takt med prosjektporteføljen.

Senterstruktur

Senteret vil erstatte forskergruppen for klima-, energi- og miljørett. Forskergruppen har en fleksibel organisering med 14 kjernemedlemmer, der de fleste også har tilknytning til eksterntfinansierte forskningsprosjekter. Kjernemedlemmene bestående av 6 fast vitenskapelig ansatte, 1 professor emeritus, 1 professor II og (innen 2025) 6 postdoktorer vil knyttes til senteret. Senteret vil samtidig videreføre en åpen struktur for alle som ønsker å være tilknyttet fagmiljøet og delta i aktiviteter.

Senteret skal være et knutepunkt for eksisterende forskningsprosjekter, initiativer og nettverk. Faglig og strategisk ledelse vil ligge hos senterleder som i første periode foreslås å være Ignacio Herrera Anchustegui. Senterleder kan eventuelt få en mellomlederrolle ved fakultetet for å avlaste fakultetets faglige ledelse med blant annet faglig utvikling og posisjonering innen et forskningsområde der aktivitetsnivået, antall rekrutteringsstillinger, og den tverrfaglige og tverrsektorielle prosjektdeltakelsen er høy og stadig under utvikling.

Senterlederen vil sammen med faglig ansvarlige for pilarene og prosjektledere for de eksterntfinansierte prosjektene tilknyttet senteret, arbeide målrettet og strategisk for styrking av senteret gjennom nettverksbygging, internasjonalt samarbeid og eksterne midler. Forskergruppens forskningsrådgiver Ingrid Birce Müftüoglu, vil fortsette å jobbe tett med senterleder i etableringsfasen.

Med en tydeligere ledelses og koordineringsstruktur skal senteret skape synergier mellom prosjekter, sikre bred formidling av resultater og bidra til å synliggjøre Det juridiske fakultet som ledende innen klima-, energi- og bærekraftsrett. For å fremme synergier vil senteret følge opp følgende tiltak:

- **Samarbeidsmøter** annenhver måned innenfor hver pilar for å dele funn, planlegge felles aktiviteter og diskutere fremdrift.
- **Koordinere og støtte søknadsaktivitet** for å øke kvaliteten på søknader og sjansene for å tilslag
- **Utvikle formidlingsplaner** for å nå ut til et bredere publikum, inkludert beslutningstakere, næringslivsledere og offentligheten, der både senteret, dets pilarer og det spesifikke forskningsinitiativet blir promotert samtidig.
- **Vurdere å opprette en egen publikasjonsserie** for senterets forskningsresultater for å øke synligheten og den akademiske anerkjennelsen og spre forskningsprosjektenes resultater på en mer effektiv måte.
- **Årlig forskningssymposium og skrivekurs** som en møteplass for senterets nettverk med særlig vekt på felles skriveprosjekter og utvikling av søknader.

Senteret vil etablere et rådgivende utvalg bestående av internasjonalt anerkjente forskere og interessenter fra næringslivet, relevante departementer og forvaltningen. Det rådgivende utvalget vil vurdere pilarene opp mot forskningsaktiviteten underveis og komme med innspill til hensiktsmessig organisering og profilering for en god og utviklende forskningskultur.

- **Leigh Hancher**, professor University of Tilburg
- **Anne-Michelle Slater**, professor University of Aberdeen, School of Law
- **Karin Buhmann**, professor Copenhagen Business School
- **Birgitte Egelund Olsen**, professor Aarhus Universitet
- **Gunnar Eskeland**, professor NHH, leder Center for Energy, Natural Resources and the Environment (ENE) NHH
- **Niko Soininen**, professor University of Eastern Finland, leder Center for Climate Change, Energy and Environmental
- **Tina Soliman Hunter**, professor Macquarie University
- **Håvard Haarstad**, professor Universitetet i Bergen, leder Center for Climate and Energy Transformation
- **Øyvind Fiksen**, professor og visedekan for marin satsing Universitetet i Bergen
- **Kristine Spildo**, professor og visedekan for klima- og energiomstilling Universitetet i Bergen
- **John Paterson**, professor Aberdeen University, founder Center for Energy Law
- **Fillipo Lorenzon**, professor Dalian Maritime University
- **Henrik Bjørnebye**, partner BAHN
- **Geir Lasse Taranger**, avdelingsdirektør akvakultur, marint miljø og teknologi Havforskningsinstituttet
- **Charlotte Gannefors Krafft**, leder Energiomstilling Vest
- **Anne-Lise Søyland**, fagsjef operasjonell styring og regelverk Offshore Norge
- **Lars Ole Sikkeland**, senior environmental lawyer Equinor
- **Vicente López-Ibor Mayor**, President of European Federation of Energy Law
- **Dr. Antonis Metaxas**, managing Partner Metaxas & Associates and Chairman, Hellenic Energy Regulation Institute
- **Line Tjelflaat**, seniorrådgiver Nærings- og fiskeridepartementet

Det rådgivende utvalget er stort og bredt sammensatt. Hele utvalget skal ikke delta i alle aktiviteter og prosesser. Senteret vil sette sammen underutvalg avhengig av behov og utvalgets medlemmer kan også inngå i forskningssøknader.

Senteret vil i tillegg bygge opp et alumninettverk som involveres i utviklingen og synliggjøringen av senteret.

Målet er at senterets struktur skal legge til rette for videreutvikling av et forskningsfelleskap som vektlegger kunnskapsdeling, faglig integritet og samarbeid:

- Senteret skal rekruttere nasjonalt og internasjonalt til ph.d.- og postdoktorstillingene og legge vekt på yngre forskeres karrieremuligheter og utvikling.
- Senteret skal innlemme masterstudenter i den daglige forskningsaktiviteten.
- Senteret skal fremme felles forskningsinitiativ og felles publikasjoner.
- Senteret skal tilby et attraktivt gjesteforskerprogram og rekruttere til II-stillinger for faglig utvikling.
- Senteret skal jobbe med koblingen mellom forskning og undervisning og styrke kapasiteten i undervisning innen klima-, energi- og bærekraftsrett ved fakultetet.
- På sikt skal senteret samlokaliseres i juss II og i første fase vil rekrutteringsstillingene prioriteres.

Plan for vekst og rekruttering i senterets første fase – 2025-2028

Det er først og fremst gjennom ekstern finansiering at senteret vil kunne vokse og utvikle seg. Senteret er likevel ikke avhengig av ekstern finansiering til enhver tid for å drive grunnaktiviteten. Senteret vil legge til rette for fleksibilitet når det kommer til søknadsaktivitet og gi forskerne spillerom og tid til å utvikle de prosjektene de brenner for. Målet er likevel at senteret får innvilget to-tre søknader fra Norges forskningsråd, Trond Mohn Forskningsstiftelse, NordForsk, og/eller Horizon Europe i løpet av senterets første tre-års periode.

Når det gjelder hvilke typer utlysninger senteret skal satse på, er det flere faktorer som spiller inn. For det første ser vi det som helt nødvendig at senteret og dets medlemmer driver rettsvitenskapelig forskning på høyt nivå, og gjerne med et større trykk i privatrettslig retning. Vi vil prioritere å bidra med høykvalitetsstøtte til forskningsprosjekter og søknader der den juridiske komponenten er viktig, om ikke det bærende elementet. Samtidig er det slik at på de områdene der senteret ønsker å være aktiv, er utlysningene ofte rettet mot store tverrfaglige prosjekter der jussen er en del av en større helhet. I slike prosjekter kan juridisk forskning noen ganger forveksles med en form for juridisk akademisk «konsulentvirksomhet». Erfaringsmessig kan likevel disse tverrfaglige og store forskningsprosjektene passe godt inn i en helhetlig forskningsprofil, så lenge det er sikret tilstrekkelig finansiering for ansettelse av stipendiater og postdoktorer.

Ekstern finansiering åpner opp for styrking av fagmiljøet i form av rekrutteringsstillinger, men gir ikke tilstrekkelig budsjett eller muligheter for mer langsiktige tilknytninger i form av faste stillinger. Det er derfor avgjørende at senteret har karriereutvikling som et prioritert området. Senteret skal jobbe med å styrke de midlertidige ansattes karrieremuligheter nasjonalt og internasjonalt i løpet

av den perioden de er ansatt ved fakultetet, og samtidig arbeide langsiktig for å skaffe midler for å opprette flere faste stillinger.

Klima-, energi- og bærekraftsett er et felt som er mer internasjonalt rettet enn flere andre rettsområder. Internasjonal rekruttering vil åpne for nye ideer og perspektiver og måter å forske på, men kan gå på bekostning av kompetanse på nasjonale rettslige aspekter og norsk lov. Vi ønsker ikke at senteret skal være fristilt aktiviteten og undervisningen på fakultetet. Senteret skal være en bidragsyter til undervisningsporteføljen. Det er derfor avgjørende i rekrutteringen å finne en god balanse mellom internasjonale og nasjonale kandidater, samtidig som vi fortløpende må identifisere de faktiske mulighetene for videre karrieremuligheter i senteret og på fakultetet.

Ressursbehov i oppstartsfasen – 2025-2028

Overgangen fra forskergruppe til senter og driften i en oppstartsfase vil ikke kreve betydelige ressurser. Senteret vil benytte forskergruppe 5-driftsmidler og midlene i nettverksprosjektet WickedWaters til å finansiere forskningsaktiviteten i form av gjesteforskerprogram, seminarer, konferansevirksomhet og ph.d.-kurs i oppstartsfasen.

Organisering av aktiviteten i et senter med en tydelig ledelsesstruktur, klare rammer for prosjektutvikling og drift, rekruttering og oppfølging av yngre forskere og strategisk posisjonering nasjonalt og internasjonalt vil gi et større handlingsrom for å videreutvikle de rettsvitenskapelige perspektivene innen klima-, energi-, og bærekraftsforskning. Dette vil på kort og lang sikt generere BOA-inntekter til fakultetet og finansiere vitenskapelige stillinger, administrativ støtte og drift av senteret.